

יום רביעי ו' באב תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - נ"ט

1. במשנה [לעיל נז.] קונם פירות וכו' מבואר שבדבר שאין זרעו כלה נאסרים הגידולים אע"פ שלא נתכוון הנודר לכולם. והטעם לכאורה שנמשכים הגידולים אחר העיקר האסור, וכיצד יישב זאת המ"ד שסובר שגידולי היתר מבטלין את העיקר? תירץ רבי אבא: שונה קונמות, הואיל ואם ירצה להישאל על הנדר נחשב כדבר שיש לו מתירין שאינו מתבטל ברוב.
 2. כיצד אמרו שזה שיכול להישאל על הנדר מחשיב כדבר שיש לו מתירין שאינו בטל, הרי תרומה יכול להשאל עליה ומ"מ מתבטלת ברוב, כדשנינו: סאה תרומה טמאה שנפלה לפחות ממאה חולין - תרקב, משמע למאה - תעלה?
 - א. מדובר בתרומה ביד כהן שאינו יכול להשאל עליה.
 - ונדחה: הרי שנינו שם בסיפא אם היתה טהורה - תמכר לכהן, משמע שכעת אינה ביד כהן.
 - ב. מדובר בישראל שנפלו לו מבית אבי אמו כהן.
 - ונדחה: הרי שנינו בסיפא לגבי מכירה של תערובת תרומה טהורה שנפלה לתוך היתר - תימכר לכהן חוץ מדמי אותה סאה שהם אינם ממונו אלא ממון שבט הכהונה, משמע שכלל לא היתה ביד לכהן עד עתה.
 - ג. למסקנא: בקונם האפשרות להישאל נחשב כדבר שיש לו מתירין כיון שמצוה להישאל עליהן - משום מה שאמר רבי נתן: כל הנודר - כאילו בנה במה, והמקיימו שאינו נשאל עליו - כאילו מקטיר עליה, אבל בתרומה אין מצוה להישאל עליה.
 3. רבה הביא את הוראת רבי יוחנן: ליטרא בצלים שתיקנה חרעה - מתעשרת לפי כולה, והעיקר מתבטל בגידולים. מה היה המשא ומתן בינו לבין רב חסדא?
 - א. רב חסדא - מי ישמע לך ולר' יוחנן רבך 'היתר שבהן להיכן הלך'.
 - ב. רבה - הרי שנינו הוראה דומה - בצלים של שישית שירדו עליהם גשמים בשביעית וצימחו, אם היו עליון שלהן שחורין - אסורין כיון שזה סימן ליניקה בשביעית, הוריקו [התבהרו] - מותרין. ואף כאן בשחורין נטען לגבי העיקר 'היתר שבהן להיכן הלך'.
 - ג. רב חסדא - מה שכתוב אסורין זה הולך רק על התוספת.
 - ד. רבה - א"כ מה בא רשב"ג להשמיענו בדבריו: 'הגדל בחיוב - חייב, הגדל בפטור - פטור' הרי לדברין אלו הם דברי ת"ק.
 - ה. רב חסדא - אכן כל המשנה כרשב"ג ואין בה ב' דעות.
 - ו. רבה - ניתן לבאר שהוראת רשב"ג אינה סותרת לדברי ר' יוחנן - כיון שמה שאמר רשב"ג שאין גידולי האיסור מבטלין את גידולי ההיתר כשלא עשה האדם מעשה לבטל את העיקר כגון שם שהיו בשדה וירדו גשמים, אבל כשטרח כגון באופן שזרע בצלים אף לרשב"ג בטל העיקר של ההיתר בגידולי האיסור.
- ומה שמצינו - לגבי ליטרא מעשר טבל, שאע"פ שטרח שנינו: ואותה ליטרא מעשר עליו ממקום אחר לפי חשבון, היינו משום שלגבי מעשר שאמר הפסוק 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך' דהיינו, שאם זרע אדם זרע שכבר עישר עליו והוא מין שאין זרעו כלה חייב לעשר עליו שוב לכשילקט, כי גידולי הטבל מבטלין אותו, ו'זרעך' שדרך בני אדם לזרוע היתר ורק בזה מבטלין את העיקר, אך בגידולי איסור שאין דרך בני אדם לזרוע אותם כגון שזרע טבל את גידולי ההיתר של שביעית מבטלין אותם.